

Розділ 1

КОЛИ ВСІ ДОРОГИ ПЕРЕТИНАЮТЬСЯ

1

Київ, п'ятниця, 19 червня 1925 року

— Чого тобі обов'язково хочеться кімнату саме тут? — запитав Ігор.

— Того! — відповіла Ада.

— Пам'ятаєш, коли ми курили з двірником, він сказав, що тут когось убили? По всій квартирі були калюжі крові.

— Ну то й що? — кинула Ада похмуро.

І справді, де у зраненому війною та революціями місті не було своїх моторошних історій?

Але цей невеличкий цегляний будинок був таки добряче пошарпаний і, попри житлову кризу, кілька років стояв пусткою. Частина вікон сумовито зяяла дірками, інша — затулена жовтою фанерою. А до вхідних дверей, забитих дошками, ще зовсім нещодавно було не пройти. Мало що залишилося й від колись розкішного саду і квітника. Про яблука, вишні та груші нагадува-

ли лише зрізані пеньки, від яких пішли молоді пагони. А всюди панували бур'яни і напівдикі коти.

Втім, уже кілька місяців, як дошки з дверей зняли й недбало відкинули вбік. А доріжку, порослу травою, навіть інколи обкошували.

Зміни були пов'язані з тим, що недавно вирішили привести хоча б кілька квартир до ладу й заселити. А ту частину будинку, де пройшлася нещадна пожежа, відновити пізніше.

Вхідні двері заскрипіли і грюкнули, клацнувши замком. У несподіваній вогкій темноті коридору Ігорю стало незатишно, якщо не сказати моторошно. А валізи його коханки раптом ніби стали важчими.

Проте Аді впевненості, здається, не бракувало, вона безпомилково знаходила дорогу в темряві.

Ігор зайшов у кімнату, переборюючи огиду, акуратно поставив валізу на запилену підлогу, пройшовся і, демонстративно обвівши поглядом обдерті стіни, виніс свій вердикт:

— Ти могла б знайти щось і краще. Навіть за всієї нестачі житла у Києві.

— Могла б, — відказала Ада, сіла на свою валізу, поклала ногу на ногу й закурила. Таке враження, що навіть сидячи дівчина дивилася на нього зверху вниз. Ігор, нижчий за неї на пів голови, під її гострим поглядом рідко коли почувався впевнено. Ось і тепер вона сиділа на своїй валізі, немов якась древня гнівлива богиня на троні.

Чоловік тупцяв на місці. Йому, власне, й подітися не було куди. Хіба вмотитися на запилюжене незаслане ліжко чи надламаний стілець. Але він відверто гидував.

— Що, не подобається? — поцікавилася Ада, мружачи свої крижані й темні, як безодня, очі.

— Не дуже, — відповів Ігор.

— То йди геть! Мене від твосої нудоти вже нудить.

— Але ж я думав, ми побачимося...

— Ну й побачилися.

— Щоб я допер тобі валізи? — запитав прямо і сам здивувався своєму нахабству.

— Ти ж сам просив мене про зустріч. Ось і я! — Ада була схожа на роздратовану ліниву кицьку, всередині якої вже нуртує вулкан емоцій, але сама вона сидить незворушно, як сфінкс, і лише хвіст гуляє туди-сюди, прибиваючи... пилюку. Так, все тут було вкрито пилом. І ще — незрозумілими плямами. І навіть сонця не було видно крізь брудні шибки.

Цієї миті Ігорю раптом спало на думку, що їхні стосунки з Адою закінчено. Звісно, вона його використувала весь цей час. Але, схоже, він їй набрид навіть із пакетом усіх благ і грошей, що додавалися до його невмілого кохання.

Ігор роздратовано підчепив краєм начищеного черевика роздерту книжку. Здається, залишки бібліотеки — це та невелика частка речей, яку не потягли загребущі мародери. На одній із відертих сторінок книг і журналів, що всіяли підлогу, в центрі лотоса спочивала рудоволоса німфа.

— Чув, один поет вкривається газетами і своїми віршами. А ти, як замерзнеш, будеш моститися під мистецькими журналами. Тут їх як гною, а ти ж таке любиш! — буркнув Ігор. Ада подивилася на нього з відразою. Розмова не клеїлася.

Наостанок кинув:

— Коли набридне, ти знаєш, де і як мене знайти!

Чоловік пішов, Ада докурила цигарку. А потім, не поспішаючи, витягнула другу.

Якщо бути чесною, то їй також було страшенно незатишно в цій кімнаті. І найперше, що хотілося зробити — це втекти, не озираючись. Але вона вміла бути впертою і йти наперекір своїм страхам.

Чи живуть у цій комунальній квартирі ще люди? Певно, що балакучий дідок-двірник усе розповів Ігорю, але Ада, коли чоловіки почали за куривом говорити, поквапно відійшла подалі. Ці короткі теревені її коханця завжди страшенно діяли на нерви. І те, як він, ніби виправдовуючись, після кожної розмови говорив їй: «Так робляться справи, дорогенька». Звісно, знати, чи є в неї сусіди, справді було б корисно. Щоби, бува, не натрапити на когось допитливого і говіркого. А так доведеться оглянути будинок, сподіваючись, що в будній день усі на роботі чи на навчанні.

У коридорі стіни глипали самотністю і запустінням. Підбори лунко цокали по незасланому паркету. Той рипів у відповідь. Якби не якесь гугняве чоловіче буркотіння за дверима однієї з кімнат, то можна було би подумати, що Ада — єдина мешканка не тільки квартири, а й усього будинку.

Але ж ні, з кухні долинали голоси. Зайти чи повернутися до себе? Ада боролася із нудотним, м'ясним відчуттям. Ні, навіщо це їй? Вона відсмикнула назад руку, яка вже була завмерла над ручкою дверей.

Обернулася — і аж відсахнулася від несподіванки. За її спиною стояла маленька жінка з блідим обличчям і червоними заплаканими очима. Та скрикнула і якось незграбно й перелякано відстрибнула від Ади.

— Та не лякайтеся так! Я ваша нова сусідка, — сказала Ада, але жінка, схоже, ще більше розхвилювалася. — Хочете підзаробити?

Незнайомка, здавалося, не розчула запитання. Вона ловила ротом повітря, як риба. І якби якомусь художнику колись і закортіло її намалювати, то його твір міг би цілком позмагатися з «Офелією» Джона Еверетта Мілле. Врешті жінка-примара прошелестіла сухими губами:

— Що?

— Мені треба кімнату прибрати, я заплачу.

— Як ви..? — жінка почала щось говорити, але затнулася і ще раз подивовано зиркнула на Аду.

— Ви — іноземка? Українську розумієте? — дратувалася Ада, втрачаючи терпіння.

Жінка кивнула, мукнула щось невиразне й замовкла.

«Якась причинна», — подумала Ада. Прибирати, не прибирати — яка врешті різниця? Тільки повітря тут важке, сире...

— Ну, як хочете! — стонула плечима й пішла на ґанок із черговою папіроскою.

Вже починала спадати спека, і можна було вдихнути на повні груди. Бур'яни навколо хоча й свідчили про запустіння, а проте відгороджували від метушні міста. Здавалося, що воно, з усіма турботами та поспіхом, десь геть далеко.

Біля старої яблуні, що єдина не пішла на дрова в часи війни і революцій, зібралася зграйка романтично налаштованих котів. Худі й зворохоблені, вони дивилися на Аду голодними очима.

— Мурра-а, мурра-а, — завела свою тужливу пісню кицька.

— Чудово, ще вашого концерту тут не вистачало, — пробурмотіла дівчина. І згадала про Ігоря. Його затуманений погляд і липкі пестоці. Здавалося б, мало